

# **DRET ADMINISTRATIU I**

## **(PART GENERAL)**

**Ángeles Ortega Pérez**  
Professora Associada de Dret Administratiu  
Universitat de València  
Curs acadèmic 2019-2020

**Localització** de la Professora responsable

Despatx 3P14  
Edifici Departamental Occidental  
Facultat de Dret  
Universitat de València  
Campus de Tarongers

**Adreça** de correu electrònic  
aop56@hotmail.com

**Tutories** (durant el primer quadrimestre)  
Dimecres 12:00-13:30

Els canvis en els horaris de tutories, previstos per al segon quadrimestre, seran objecte de l'oportuna indicació als alumnes, així com degudament publicats en els llocs oportuns.

**INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA**

El Dret Administratiu, com a Dret de les Administracions Públiques i de les relacions entre aquestes i els ciutadans, és una de les branques jurídiques més importants a partir de l'Estat Social i Democràtic de Dret.

En aquesta assignatura, concretament, s'estudien les institucions bàsiques d'aquest. Es comença amb l'anàlisi dels orígens d'aquesta branca del Dret en la Revolució francesa (imprescindible per a comprendre alguna de les característiques de l'actual Administració i del seu Dret), i es continua amb un estudi de les seues fonts (incidint especialment en les normes amb rang de llei i reglamentari del Poder executiu). En relació amb les normes legals resulta inevitable plantejar el tema de la crisi de la llei i el de la importància de la participació dels interessats en l'exercici de la potestat normativa per Govern i administracions, entre altres coses.

En aquesta assignatura també s'analitzen, si bé succintament, les característiques i classes d'Administracions públiques. Els actes administratius (la seua validesa, eficàcia, invalidesa i revisió), el procediment administratiu, i la protecció jurídica de l'administrat (fonamentalment els recursos administratius i els recursos contenciosos administratius, però també altres mitjans de resolució de conflictes com la mediació, l'arbitratge o la conciliació en l'àmbit del Dret administratiu).

**OBJECTIUS GENERALS**

El principal objectiu és que els alumnes coneguen el règim jurídic essencial de les Administracions Públiques, les seues formes d'actuació, les prerrogatives i potestats que posseeixen, així com els seus límits. També es persegueix que els alumnes coneguen les garanties dels administrats i les tècniques i instruments de control de l'activitat de l'Administració.

## INTRODUCCIÓ

### **Lliçó 1. L'Administració pública i el Dret Administratiu.**

1. Aproximació al concepte de Dret Administratiu. 2. L'Administració pública i el Dret (particularment el Dret Administratiu). 3. Origen i evolució del Dret Administratiu. 4. L'Estat de Dret Liberal i l'aparició del Dret Administratiu. 5. La transformació del Dret Administratiu en el S. XX. i la seua situació actual. 6. Àmbit d'aplicació del Dret Administratiu. 7. La Constitució espanyola de 1978, el Dret Administratiu i l'Administració Pública. 8. Les funcions i activitats de l'Administració (regulació, control i sanció; policia, foment i servei públic). 9. L'evolució de les Administracions i del Dret administratiu. De l'Administració autoritària a l'Administració democràtica. De la imposició unilateral de decisions a la negociació amb els interessats (participació ciutadana, convenis...). De l'Administració analògica a l'Administració digital. 10. Les notes que haurien de caracteritzar a l'Administració i la seua activitat en el s. XXI: la transparència i la motivació.

## FONTS DE L'ORDENAMENT JURÍDIC ADMINISTRATIU.

### **Lliçó 2. L'ordenament jurídic administratiu.**

1. La pluralitat d'ordenaments. A) Globalització jurídica. Supremacia i integració de l'ordenament de la Unió europea. Valor d'altres Tractats internacionals. B) L'ordenament estatal i el de les Comunitats Autònomes: competència, prevalença i supletoriedad com a principis de relació entre ordenaments. L'evolució de l'Estat Autonòmic. 2. L'estructura de l'ordenament jurídic administratiu. Les fonts de l'ordenament: les normes jurídiques i els principis generals del Dret. La funció del costum. El valor de la jurisprudència. La creació judicial del Dret, 3. Complementarietat de les fonts de l'ordenament jurídic i obligació de resoldre. 4. L'aplicació de l'ordenament jurídic administratiu: A) En l'espai; B) En el temps; vigència de les normes; els problemes de la retroactivitat de les normes i dels drets adquirits. Convalidacions normatives i altres qüestions.

### **Lliçó 3. La Constitució, la Llei i les normes amb rang de Llei.**

1. La Constitució. Les seues característiques com a norma de l'ordenament jurídic. Recordatori del seu contingut (relacionat amb el Dret administratiu). 2. La Llei: concepte i característiques. La seua subordinació a la Constitució i altres jerarquies. 3. La doctrina de les matèries reservades a la llei: abast constitucional. 4. Els titulars del poder legislatiu. 5. Classes de lleis: A) Lleis orgàniques; B) Lleis ordinàries; C) Altres classes de lleis; per exemple la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. 6. Altres normes amb rang de llei: A) El Reial decret llei; B) El Reial decret legislatiu: a) Classes: Textos Articulats i Textos Refosos. b) Requisits; c) El problema del control judicial dels Reials decrets legislatius.

### **Lliçó 4. El Reglament.**

1. La potestat reglamentària de l'Administració: significat i justificació constitucional. 2. El concepte de reglament i els seus titulars. 3. La relació entre Llei i reglament: la primacia, les reserves de llei i les remissions normatives. La deslegalització. 4. L'àmbit de la potestat reglamentària: evolució històric-constitucional i legal. La llibertat de l'Administració (remissió a la discrecionalitat administrativa). 5. Classes de reglaments: A) Per relació a la Llei: executius, independents i de necessitat; B) Pel subjecte al que es remet la potestat reglamentària: reglaments administratius i reglaments estatutaris. 6. Elaboració i aprovació. Especial esment de la participació ciutadana, la planificació normativa i la seua avaluació. 7.

Reglament i acte administratiu. L'anomenada inderogabilitat singular dels Reglaments. 8. El control dels Reglaments il·legals.

## LA ADMINISTRACIÓ I LA SEUA POSICIÓ JURÍDICA

### **Lliçó 5. L'organització administrativa i la seua potestat organitzatòria**

1. Organització administrativa. 2. Potestat i relacions organitzatòries. 3. Els ens públics i les seues classes: concepte i personalitat jurídica dels ens públics en el dret públic. 4. Els òrgans administratius: concepte, classes i règim jurídic. 5. La competència de les Administracions públiques: concepte, atribucions i classes de competències. Indisponibilitat i transferència de competències (delegació, avocació, encàrrec de gestió, delegació de signatura, substitució i suplència). conflicte de competències

### **Lliçó 6. La prevalença del Legislatiu. Les potestats de l'Administració i la seua relació amb els Tribunals**

1. La formulació del principi de separació dels Poders Legislatiu, Executiu i Judicial. El principi de legalitat, directriu de l'actuació administrativa. La discussió sobre la vinculació positiva de l'Administració. 2. Autotutela declarativa de l'Administració i àmbit de llibertat administrativa 3. Potestats reglades i potestats discrecionals. Els conceptes jurídics indeterminats. La discrecionalitat tècnica 4. El control de la discrecionalitat administrativa (en general, els fets determinants, el control de la fi o la desviació de poder, els principis generals del Dret). 5. L'abast del control judicial. 6. Eficàcia i eficiència administrativa. Autotutela executiva (remissió). 7. Els conflictes entre l'Administració i la Justícia. Els conflictes de jurisdicció.

## L'ACTUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ

### **Lliçó 7. El procediment administratiu.**

1. El procediment administratiu com a garantia i via per a la manifestació de la voluntat de l'Administració. El procediment administratiu electrònic. El dret dels ciutadans a relacionar-se amb les Administracions públiques per mitjans electrònics. 2. El procediment administratiu (iniciació, instrucció i terminació). 3. Procediments especials: A) El procediment per a l'elaboració de disposicions generals; B) El procediment sancionador; C) El procediment disciplinari; D) El procediment administratiu de contractació pública; E) Altres. 4. La posició de les persones, dels ciutadans i dels interessats davant l'Administració i en el procediment administratiu.

### **Lliçó 8. L'acte administratiu. Validesa i eficàcia.**

1. Les manifestacions de l'activitat de l'Administració: actes, convenis i contractes. L'activitat material. 2. L'acte administratiu: concepte. 3. Elements: A) Subjectius; B) Objectius; C) Formals. En particular, la motivació. 4. Classes: A) Decisoris i no decisoris; B) Resolutoris i de tràmit; C) Favorables i de gravamen; D) Confirmatoris; E) Expressos, presumptes i tàcits; F) Els actes fermes, G) Els actes de govern 4. L'eficàcia dels actes administratius: la presumpció de validesa i l'obligació de compliment. 5. Condicionaments de l'eficàcia: A) En general; B) La notificació i la publicació, C) La suspensió. 6. La retroactivitat. 7. El silenci administratiu: A) El silenci positiu; B) El silenci negatiu.

### **Lliçó 9. L'execució forçosa de l'acte administratiu.**

1. La autotutela executiva. L'execució forçosa dels actes administratius. 2. Els mitjans i el procediment d'execució forçosa: A) Constrenyiment sobre el patrimoni; B) Execució subsidiària; C) Multa coercitiva; D) Compulsió sobre les persones; E) Desnonament administratiu. 3. La via de fet i els mitjans de reacció. 4. Caràcter autoritari de l'Administració i del Dret administratiu espanyol.

### **Lliçó 10. La invalidesa de l'acte administratiu i la revisió d'ofici.**

1. La invalidesa dels actes administratius. 2. La nul·litat absoluta. 3. L'anul·labilitat. 4. Les irregularitats no invalidants. 5. Convalidació, conversió i comunicació de la invalidesa. 6. La revisió d'ofici dels actes administratius. A) La revisió d'ofici dels actes nuls. B) La revisió dels actes anul·lables. El recurs de lesivitat. C) Límits a la revisió. La protecció de la bona fe i de la confiança legítima. 7. La revocació (per il·legalitat sobrevinguda, com a sanció i per motius d'oportunitat). 8. Errors materials, aritmètics o de fet.

## LES GARANTIES DE L'ADMINISTRAT

### **Lliçó 11. La posició jurídica de persones, ciutadans i interessats davant les Administracions Públiques.**

1. Introducció: l'evolució de súbdit a ciutadà, i d'aquest a client. 2. La situació jurídica de les persones davant l'Administració Pública: A) Capacitat jurídica i capacitat d'obrar; B) Els drets fonamentals i les llibertats públiques; C) Els drets de les persones, dels ciutadans i dels interessats en la llei procedimental. Dret d'accés als arxius, registres i expedients administratius. La reutilització de la informació del sector públic. 3. Activitats de participació i control sobre l'Administració. Sol·licituds, denúncies, queixes, comunicacions prèvies i declaracions responsables. Remissió a la responsabilitat patrimonial de l'Administració.

### **Lliçó 12.- Els recursos administratius i altres procediments de resolució de conflictes.**

1. Els recursos administratius: concepte, significat i tipologia. La discussió sobre la seua utilitat. 2. Anàlisi dels principals tipus de recursos (alçada, reposició, extraordinari de revisió). Recursos administratius especials. 3. Altres procediments d'impugnació i resolució de conflictes (conciliació, mediació i arbitratge en el Dret administratiu).

### **Lliçó 13. La Jurisdicció contenciós administrativa i el recurs contenciós administratiu.**

1. La Jurisdicció contenciós administrativa: evolució i configuració actual. 2. El principi del caràcter revisor de la Jurisdicció contenciós administrativa: mite i realitat. 3. Altres qüestions bàsiques: A) La planta de la Jurisdicció contenciós administrativa; B) La clàusula constitucional de l'enjudiciament ple de les actuacions administratives; C) L'objecte del recurs, el procés i l'efectivitat de les sentències condemnatòries de l'Administració.

## BIBLIOGRAFIA

Cal, sense perjudici de les explicacions de classe, que l'estudiant de l'assignatura manege al llarg del curs textos doctrinals. A continuació s'ofereix, a títol de suggeriment merament indicatiu, una anotació bibliogràfica.

- BARRERO RODRÍGUEZ, C. y Otros: Lecciones de Derecho administrativo, vols. I, II y III, Editorial Tecnos, Madrid
- BERMEJO VERA: Derecho administrativo básico. Parte General y Parte Especial, Editorial Thomson-Civitas, Madrid
- COSCULLUELA MONTANER, L., Manual de Derecho Administrativo, Editorial Cívitas, Madrid.
- ESCUIN PALOP, Vicente: Elementos de Derecho Público, Editorial Tecnos, Madrid
- ESTEVE PARDO, J., Lecciones de Derecho Administrativo, Marcial Pons, Madrid.
- FERNÁNDEZ FARRERES: Sistema de Derecho administrativo, vols. I y II, Editorial Civitas, Madrid
- GAMERO CASADO y FERNÁNDEZ RAMOS: Manual básico de Derecho administrativo, Editorial Tecnos, Madrid
- GARCIA DE ENTERRIA, E. y FERNANDEZ RODRIGUEZ, T. R., Curso de Derecho Administrativo, Vols I y II, Editorial Civitas, Madrid.
- BOGA PANIAGUA, E., Parte Especial del Derecho Administrativo. La intervención de la Administración en la sociedad, Colex, Madrid.
- MARTIN MATEO, R, y DIAZ SANCHEZ, J.J., Manual de Derecho Administrativo, Aranzadi, Cizur Menor, Navarra.
- MUÑOZ MACHADO, SANTIAGO, Tratado de Derecho Administrativo y Derecho Público General, Tomos I, II, III y IV. Iustel, Madrid.
- MUÑOZ MACHADO, S. (director), Diccionario de Derecho Administrativo, Iustel, Madrid.
- PARADA VAZQUEZ, J. R., Derecho Administrativo. Editorial, Ediciones Académicas, Madrid
- PAREJO ALFONSO: Lecciones de Derecho Administrativo, Tirant lo Blanch, Madrid
- SÁNCHEZ MORON, M., Derecho Administrativo, Parte General. Tecnos, Madrid.
- SANTAMARIA PASTOR, J. A., Principios de Derecho Administrativo General; Iustel, Madrid.

## METODOLOGIA

Al marge de les classes, que es pretén que siguin participatives, al llarg del curs s'aniran proposant altres activitats (lectura d'alguns llibres o articles, la realització de realització de casos pràctics i d'exposicions, individuals o en grup, i el lliurament d'escrits dirigits al Jutjat o a l'Administració).

## AVALUACIÓ

S'aplicarà un sistema d'avaluació contínua de l'alumne. Les activitats aplicades i les activitats complementàries suposaran un 30% de la nota final.

Es realitzarà una prova final, en el lloc i hora que s'assenyale oficialment, que serà escrita o oral i pública que suposara un 70% de la nota final.

L'alumne que no supere la qualificació de l'avaluació contínua haurà de realitzar una prova escrita sobre les matèries i continguts treballats durant l'avaluació contínua.

S'ha previst la possibilitat de realitzar un examen parcial eliminadori, que podrà consistir en dues proves, escrita i oral, o simplement una (escrita o oral) i que suposarà la meitat de la nota de la prova final, és a dir, el 50% del 70% de la qualificació.